

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

בפני כב' השופטת רות רונן

מבקשים

דן כהן

ע"י ב"כ עוה"ד בן-צבי וקסיר

נגד

משיבים

1. דינה גרטלר

2. משה גרטלר

ע"י ב"כ עוה"ד בכר, בן בסט ואלון

3. הגרעין בעמ (פורמלי)

ע"י ב"כ עו"ד סוחוליצקי

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

פסק דין זה מתייחס לשתי המרצות פתיחה שהדיון בהן אוחד –
מר דן כהן (להלן: "דן") הגיש את המרצת פתיחה 962-12-10 נגד ה"ה דינה ומשה גרטלר (שיכוננו
להלן יחד: "גרטלר" ובנפרד "דינה" ו"משה" בהתאמה) ונגד חברת הגרעין בע"מ (להלן: "הגרעין")
או ה"החברה"), בה הוא עתר כי בית המשפט יצהיר כי הוא, כהן, בעל 70% מזכויות ההצבעה בגרעין
(תובענה זו תכונה להלן: "תביעת דן").

גרטלר הגישו את המרצת פתיחה 25780-01-11, בה הם עתרו בין היתר כי בית המשפט יקבע כי כל
עוד ישנם שני בעלי מניות בחברה, כל החלטות באסיפה הכללית של החברה מתקבלות בהרמת
ידיים, כאשר לכול בעל מניות יש זכות דיעה אחת, ללא קשר לכמות המניות בה הוא מחזיק (תובענה
זו תכונה להלן: "תביעת גרטלר").

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 מאחר ששתי התובענות התייחסו לשאלת פרשנות תקנון החברה ביחס לאופן קבלת ההחלטות בה,
2 אוחד הדיון בתובענות. הצדדים ויתרו על חקירות נגדיות של המצהירים, ובישיבת יום 16.2.11 הם
3 סיכמו את טענותיהם בשאלה שבמחלוקת.

רקע עובדתי

4
5
6 מר דן כהן וגב' דינה גרטלר הם אחים, והם ילדיו של מר רפאל כהן ז"ל. למר רפאל כהן היתה חנות
7 למימכר זרעים ואביזרי חקלאות. דן החל לעבוד עם אביו בחנות לאחר שהשתחרר מהצבא, וקבל
8 ממנו 60% מהזכויות בחנות. גרטלר טוענים כי בהמשך החליט האב, רפאל, לחלק בין ילדיו – דן
9 ודינה – את ה-40% הנותרים, באופן שכול אחד קבל 20%.

10
11 בשנת 1962 הוקמה החברה, העוסקת באספקת תשומות לחקלאות ולגינות. אין מחלוקת כי בעת
12 הקמת החברה, הוקצו לדן 80% מהמניות בה, ולה"ה גרטלר – 20%. יוער כי דן טוען כי הוא העניק
13 את המניות לה"ה גרטלר ללא תמורה. גרטלר כופרים בכך וטוענים כי החברה הוקמה על ידי
14 הצדדים כמיזם משותף, כאשר כוונתם היתה לפעול כשותפים מלאים, בלא שאיש יכפה על רעהו
15 החלטות שהוא אינו מסכים להן. גרטלר טוענים עוד כי משה קבל את חלקו בחברה בזכות ולא
16 בחסד.

17
18 בשנת 1969 פנה משה לדן, ובקש ממנו כי זה יעביר אליו 10% נוספים ממניות החברה. דן הסכים,
19 וכיום מחזיקים אם כן ה"ה גרטלר ב-90,000 מניות מתוך 300,000 מניות החברה (קרי ב-30%
20 ממניותיה), ואילו דן מחזיק ביתרת 210,000 המניות – 70% מהמניות בחברה.

21
22 כאשר החברה קמה בשנת 1962, היא אימצה לתקנונה את הוראות לוח א' לתוספת השלישית
23 לפקודת החברות 1929 (להלן: "התקנון המצוי"), תוך עריכת שינויים ותיקונים בתקנון זה.

24
25 במהלך השנים, היו לחברה שני דירקטורים – דן ומשה, כאשר לאחרונה מינה משה דירקטור
26 מטעמו, את מר דב גרוס. במהלך השנים עד שנות ה-90 של המאה שעברה, פעלה החברה בהסכמה
27 בין הצדדים, ללא שהיו ביניהם מחלוקות משמעותיות.

28
29 גרטלר טענו בתובענה שהם הגישו, כי במהלך שנות ה-90 נודע להם כי דן פועל שלא כדיון, תוך ניצול
30 של הזדמנויות עסקיות של החברה, ותוך הפרת חובת האמון שלו כלפיה. בהמשך, בשנת 2003,
31 התגלעה בין הצדדים המחלוקת הפרשנית נושא ההליך הנוכחי. דן התיימר באותה שנה למנות את
32 בנו עמיר כדירקטור נוסף בחברה. גרטלר התנגדו לניסיון זה, והצדדים הסכימו לפנות לגישור. כן
33 הוסכם ביניהם, במכתב מיום 31.10.03, כי עד תום הגישור יוקפא המצב הקיים בחברה, ולא יתבצע
34 כל שינוי במתכונת ובפעילות החברה כפי שאלה היו ערב המכתב הנ"ל.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1
2 לשבחם של הצדדים יצוין, כי חרף המחלוקות ביניהם, השכילו הצדדים להמשיך ונהל את החברה
3 בהסכמה עד שנת 2011.

4
5 ביום 4.1.11, התיימר דן להעביר באסיפה הכללית החלטה לפיה יועברו שתיים ממניותיו – אחת לבנו
6 ואחת לרעייתו. כן הועברה באותה אסיפה כללית החלטה לפיה תומר ערבותו האישית של דן לחברה
7 בשעבוד שוטף על נכסי החברה. גרטלר, שהתנגדו להחלטה לגופה, ולדרך קבלתה, הגישו לבית
8 המשפט ביום 13.1.11 בקשה למתן צו מניעה ארעי וצו מניעה זמני, במסגרת תביעת גרטלר. ביום
9 13.1.11 הוצא צו ארעי כמבוקש. ביום 3.2.11 התקיים דיון בבקשה לצו מניעה זמני במעמד הצדדים,
10 והצדדים הגיעו ביניהם להסכמה בהקשר זה – שבאה לידי ביטוי בפרוטוקול ישיבת 3.2.11.

11
12 יוער כי עוד קודם להגשתה של תביעת גרטלר, הוגשה תביעת דן, בה התבקש בית המשפט כאמור
13 להכריע בפרשנות התקנון בהתאם לעמדתו של דן.

14
15 בישיבת 3.2.11 שנועדה כאמור לדון בצו המניעה הזמני בתביעת גרטלר, הסכימו הצדדים כי הדיון
16 בשתי התובענות יאוחד, וכי בית המשפט יכריע בשאלת פרשנות התקנון – שאלה שהיא כאמור נושא
17 פסק דין זה.

זכויות ההצבעה בחברה

18
19 כפי שצוין לעיל, בעת הקמת החברה אימצו הצדדים את התקנון המצוי, בכפוף למספר שינויים בו.
20 תקנה 55 לתקנון המצוי אומצה על ידי החברה ללא שינוי. התקנה קובעת:

21 **"הצעת החלטה שהעמידה להצבעה באסיפה כללית תוחלט בהרמת ידיים, מלבד אם**
22 **נדרשה הצבעה חשאית ע"י לא פחות משלושה חברים, בין שהדרישה באה לפני שהודיעו**
23 **על תוצאות ההצבעה, ובין שהדרישה באה לאחר שהודיעו על תוצאות ההצבעה, וכשלא**
24 **היתה דרישה להצבעה חשאית – הרי הכרזת היו"ר כי ההחלטה נתקבלה בהרמת ידיים או**
25 **פה אחד או ברוב מסוים או שנדחתה, והערה שנרשמה בענין זה בספר הפרטיכלים של**
26 **החברה, ישמשו עדות חותכת על עובדה זו, ולא יהיה צורך להוכיח מה מספר הקולות או**
27 **מכסת הקולות שניתנו בעד הצעת החלטה או נגדה".**

28
29
30 תקנה נוספת שיש לה נפקות בפרשנות אופן קבלת ההחלטות בחברה היא תקנה 59. תקנה 59 לתקנון
31 המצוי קובעת:

32 **"בשעת הרמת ידיים תהיה לכול חבר הנוכח בגופו זכות דיעה אחת. בהצבעה חשאית תהיה**
33 **לכול חבר זכות דיעה אחת לכול מניה השייכת לו".**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 הצדדים לא אימצו את נוסחה של תקנה 59 לתקנון המצוי אלא שינו אותה בתקנון הגרעין. תקנה 12
2 בתקנון החברה, שהחליפה את תקנה 59, קובעת כי:
3 **"בהצבעה חשאית תהיה לכול חבר זכות דיעה אחת עבור כל מנייה שבה הוא מחזיק".**
4

5 הרישא לתקנה 59 המקורית לתקנון המצוי, בה נקבע כי בהצבעה בהרמת ידיים יהיה קול אחד לכול
6 מניה, הושמטה אם כן מהתקנון של חברת הגרעין.
7

8 דומה כי אין למעשה מחלוקת בין הצדדים, כי לו היתה הוראת תקנה 59 נותרת בעינה, היה מקום
9 לקבל את טענתם של גרטלר, ולקבוע כי ההסדר בחברה דנן הוא כזה בו לכול בעל מניה יש קול אחד
10 בהצבעה באסיפה הכללית, ללא קשר לשאלת כמות המניות בה הוא מחזיק.
11

12 השאלה היא איזו משמעות פרשנית יש לתת להחלטתם של בעלי המניות לבטל את הרישא לתקנה
13 59.
14

15 גרטלר טוענים בהקשר זה כי תקנה 59 משמשת לפרשנות תקנה 55. המונח "הצבעה חשאית" מוגדר
16 בתקנה 59 (שהיא כאמור תקנה 12 לתקנון החברה, והיא תכונה להלן למען הנוחות **"תקנה 59"**), ויש
17 לפרש אותו במסגרת תקנה 55 על פי הגדרתו בתקנה 59.
18

19 לטענתם של גרטלר, הפרשנות הנכונה לתקנה 55, לאור תקנה 59, היא כי הצבעה בחברה יכולה
20 להיות באחד משני אופנים - בדרך של "הרמת ידיים" (מונח שאין לו פרשנות בתקנה 59 לפי נוסחה
21 בתקנון החברה); או בדרך של "הצבעה חשאית" שהיא – כאמור בתקנה 59, הצבעה בה **"לכול חבר
22 זכות דיעה אחת לכול מניה השייכת לו"**.
23

24 אם הצבעה חשאית היא הצבעה בה יש לכול חבר זכות דיעה אחת לכול מנייה השייכת לו, פירוש
25 הדבר – כך טוענים גרטלר – כי ההצבעה האחרת, הצבעה בהרמת ידיים, היא הצבעה שונה – בה
26 לכול חבר יש זכות דיעה אחת (קול אחד לכול אחד).
27

28 באשר לשאלה מדוע אם כן בוטלה הרישא לתקנה 59, טוענים גרטלר כי הרישא נמחקה משום שמי
29 שניסח את התקנון ראה בכך מובן מאליו. בחברה היו רק שני בעלי מניות, ולכן היה ברור שבהרמת
30 ידיים יש לכול אחד קול אחד. יחד עם זאת, כך טוענים גרטלר, בעלי המניות בחברה לא ייתרו, חרף
31 מחיקת הרישא, את ההבחנה בין הרמת ידיים לבין הצבעה חשאית.
32

33 מנגד, טוען דן, כי הוא עמד על מחיקת הרישא לתקנה 59 משום שרישא זו הפריעה לו – שכן נקבע בה
34 הכלל לפיו בהצבעה בהרמת ידיים ישנו קול אחד לכול בעל מניות. לאחר מחיקת הרישא, כך נטען,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 עוסקת תקנה 59 רק בשאלה איך מוניים את הקולות, בעוד שתקנה 55 עוסקת בשאלת אופן ההצבעה.
2 לפי פרשנותו של דן, קובעת תקנה 55 כי הצבעה יכולה להיות "חשאית" במובן המילולי הרגיל של
3 המילה, כלומר לא גלויה, והיא יכולה להיות בהרמת ידיים – כלומר גלויה.

4
5 תקנה 59 קובעת כאמור את אופן מניין הקולות בהצבעה חשאית, ונקבע בה כי בהצבעה חשאית
6 יהיה קול אחד לכול מניה. השאלה איך יימנו הקולות במקרה של הצבעה שאינה חשאית, לא נקבעה
7 – כך נטען – בתקנון החברה. לכן, חלה בהקשר זה הוראת ס' 64(1)(ו) לפקודת החברות.

8
9 סעיף 64(1) לפקודת החברות קובע:

10 "ההוראות הבאות תחולנה עד כמה שתקנות החברה אינן קובעות הוראות אחרות בעניינים

11 המפורטים בזה: -

12 (ו) חברה שנוסדה מלכתחילה עם הון- מניות, יהא לכול חבר זכות דיעה אחת לכול

13 מנייה או לכול עשרה פונטים שבידו; בכל מקום אחר תהא לכול חבר זכות דיעה

14 אחת".

15
16 עולה מהאמור – כך טוען דן, כי באין הסדר בתקנות החברה ביחס לאופן ההצבעה בהצבעה שאינה
17 חשאית, ומשהצדדים ביטלו את ההסדר המהווה את ברירת המחדל בתקנון המצוי בהקשר זה, חל
18 ההסדר נושא סעיף 64(1)(ו) הני"ל, לפיו לכול חבר תהיה זכות דיעה אחת לכול מנייה שבידו.

19
20 כפי שיובהר להלן, אני סבורה כי דן הוכיח את טענתו לגבי פרשנות התקנון, ברמה הנדרשת במשפט
21 האזרחי.

22 תיקון תקנה 59 לתקנון המצוי בתקנה 12 לתקנון הגרעין

23 נקודת המוצא שיש לתת לה משקל לטעמי בהקשר זה, היא העובדה כי הצדדים – כאשר הקימו את
24 החברה, בקשו לשנות את הוראת תקנה 59 לתקנון המצוי.

25
26
27 גרטלר העלו טענות רבות ומפורטות ביחס למצב החוקי שהיה קיים בשנת 1962, כאשר החברה
28 הוקמה. הם טענו כי במועד זה, ההסדר שהיווה ברירת מחדל בתקנון חברה, היה ההסדר של קול
29 אחד לכול אחד, ולא קול אחד לכול מנייה. זה היה מצב הדברים לטענתם של גרטלר, גם לאחר
30 פקודת החברות [נוסח חדש], תשל"ג-1983. בתקנון המצוי לפי פקודת החברות נוסח חדש, המירה
31 תקנה 56 את תקנה 55, ותקנות 60-61 החליפו את תקנה 59. ההסדר שנקבע בתקנון המצוי על פי
32 פקודת החברות ב-1983, הוא אותו הסדר כמו זה שנקבע במסגרת הפקודה מ-1929, קרי – כי ברירת
33 המחדל היא הצבעה בה לכול אדם יש קול אחד, ולא לכול מניה קול אחד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 ההבדל היחיד הוא כי בפקודה מ-83, שונה הנוסח ובמקום הביטוי "הצבעה חשאית" צוין הביטוי
2 "הצבעה במניין קולות". ביטוי זה מופיע הן בתקנה 61 (המחליפה את הסיפא לתקנה 59), והן
3 בתקנה 56 (המחליפה כאמור את תקנה 55). המסקנה הפרשנית של האמור – לגישתם של גרטלר
4 היא כי יש לפרש את המונח "הצבעה חשאית" כזהה למונח "הצבעה במניין קולות". גרטלר אף טענו
5 בהקשר זה כי המונח הצבעה חשאית הוא מונח משפטי במצוי בסעיף סטנדרטי, ויש לפרשו בהתאם
6 למקובל במועד בו אומץ התקנון המצוי על ידי הצדדים.

7
8 עוד טענו גרטלר כי רק עם כניסתו לתוקף של חוק החברות בשנת 1999, שונה ההסדר של ברירת
9 המחדל בתקנון, וברירת המחדל הפכה להיות כזו של הצבעה בה לכול מניה יש קול אחד. מדברי
10 ההסבר להצעת חוק החברות עולה כי זהו חידוש בחוק החדש, לעומת המצב שקדם לו.

11
12 אכן, נראה כי אין מחלוקת בין הצדדים כי התקנון המצוי כמות שהיה במועד הקמת החברה היה
13 כזה בו ברירת המחדל היתה של הצבעה בה לכול אדם יש קול אחד, ולא לכול מניה קול אחד. גם דן
14 אינו חולק על כך כי זה היה מצב הדברים ביחס לחברות שאימצו את התקנון המצוי כמות שהוא,
15 ולא ערכו בו שינויים. אולם, דווקא משום כך – לטענת דן, היה מקום לשנות הסדר זה ביחס לחברה
16 דן, ודווקא משום כך בקש דן, לגישתו, לתקן את התקנון על ידי מחיקת הרישא בסעיף 59 בו.

17
18 כאשר צדדים משנים מהוראות התקנון המצוי, יש לתת משקל לשינוי כזה. במקרה דן, הצדדים לא
19 שינו את כל הוראות התקנון המצוי, אלא רק חלק מהן, מספר מוגבל בלבד. חזקה על הצדדים, אם
20 כן, כי השינויים נערכו כדי לתת ביטוי לאומד הדעת המסוים שלהם, אשר היה שונה מההסדר
21 שהתקנון המצוי הציע.

22
23 לכן, טענתם של גרטלר כי הרישא לתקנה 59 לתקנון המצוי נמחקה משום שהצדדים ראו באמור בה
24 כ"מובן מאליו", היא טענה שלא ניתן לקבל אותה. מדוע יטרחו הצדדים למחוק הסדר שהם
25 מסכימים לו? אם ההסדר הזה מקובל עליהם, הרי - הגם שהוא מובן מאליו, אין כל סיבה לבצע את
26 השינוי המכוון והיזום הזה בתקנון המצוי. אם אכן היו הצדדים מבקשים להותיר את ההסדר
27 שפורט ברישא לתקנה 59 בעינו, בהיותו "מובן מאליו", חזקה עליהם כי היו מותירים את הרישא
28 בעינה, ולא מבטלים אותה.

29
30 לכן, להתערבות האקטיבית של הצדדים בהוראות הרישא לתקנה 59, יש לתת משמעות מעבר
31 למשמעות לה טענו גרטלר. משמעות זו ניתנת בפרשנות המוצעת על ידי דן – קרי, ביטולה של הרישא
32 נועד כדי להימנע מתחולת ההסדר הרגיל, הסדר "ברירת המחדל" של התקנון המצוי, וכדי להביא
33 לכך שבחברת הגרעין יחול הסדר אחר.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 אכן, קיים קושי מסוים מבחינת הפרשנות אותה מציע דן, באשר לשאלה מדוע הותירו הצדדים את
2 הסיפא לתקנה 59 בעינה. דן טוען בהקשר זה כי הסיפא נותרה ללא שינוי, משום שהיא לא הפריעה
3 לו.

4
5 אכן, יתכן כי מוטב היה לו היו הצדדים מבטלים גם את הסיפא לתקנה 59, או לו הם היו מבהירים
6 באופן ברור יותר את אומד הדעת שלהם ביחס לדרך קבלת ההחלטות במקרה של הצבעה בהרמת
7 ידיים. אולם, הצדדים לא עשו כן. התקנון נוסח כפי שהוא נוסח. כל אחת משתי הפרשנויות
8 המוצעות מותירה אי בהירות מסוימת (לגבי מחיקת הרישא – או לגבי אי מחיקת הסיפא).

9
10 אולם, בין שתי הפרשנויות, בין אי הבהירות בעמדת גרטלר – לעומת אי הבהירות בעמדת דן – אני
11 סבורה כי הספק הנובע מעמדת גרטלר מכביד יותר, ומשום כך יש להעדיף את עמדתו של דן.

12
13 עמדה זו אכן אינה עולה בקנה אחד עם הגדרת המונח "הצבעה חשאית" כפי שהוא התפרש על ידי
14 מלומדים. גרטלר הפנו בהקשר זה לספרו של המלומד אברהם פלמן, דיני חברות בישראל (מהדורה
15 שניה התשכ"ט – 1969), בו נקבע כי "בשעת הרמת ידיים מונים את הקולות לפי קול אחד לכול חבר
16 המצביע והזכאי להצביע בזכות עצמו, בלי להתחשב ביפויי הכוח שהוא מחזיק בידו", בעוד
17 ש"מטרת ההצבעה החשאית היא לברר את רצון החברים לפי זכות ההצבעה שלהם בתקנות, היינו
18 לפי מספר הקולות הנובעים ממספר המניות שהם מחזיקים. החברים רשאים להצביע בעצמם או
19 ע"י שליחם" (עמ' 409-408).

20
21 מסקנה דומה עולה גם מספרו של המלומד יוסף כהן, בספרו דיני חברות. בספר זה נקבע כי:
22 **"בדרך כלל מורים תקנוני החברות כי יד אחת שווה קול אחד, ללא קשר לכמות המניות**
23 **שבהן אוזח בעל המניות המצביע. מובן כי הצבעה שכזו עלולה לשלול מבעלי המניות את**
24 **זכותם העיקרית ולגרום לעיוות ביחסי הכוחות בחברה. לעומת זאת, בהצבעה שבה נמנים**
25 **הקולות ובהצבעה חשאית, יש קול אחד לכול מניה שצמודות לה זכויות הצבעה"** (שעמ'
26 349-350).

27
28 עמדה זו שונה גם מהתקנון המצוי שהתקבל בפקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983, כעולה
29 מהאמור לעיל. אולם, כפי שהובהר לעיל, הצדדים אכן בקשו להחיל על החברה שלהם הסדר שונה
30 מההסדר המצוי והמקובל. לכן, האמור לעיל אין בו כדי לשנות את מסקנתי הפרשנית ביחס
31 להוראות התקנון.

32
33 כידוע, תקנון הוא חוזה, ופרשנות תקנון מתבצעת לכן לפי כללי פרשנות חוזים. ההלכה הפסוקה
34 שהתייחסה לפרשנות תקנון קבעה לא אחת כי **"התזכיר והתקנון הריהם כהסכם בין החברה ובין**

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 בעלי המניות ובינם לבין עצמם... פרשנותם של אלה מן הראוי, על כן, שתיעשה על פי כללי
2 הפרשנות החלים על חוזים. על פי סעיף 25(א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג – 1973, יש לפרש
3 את החוזה על פי אומד דעתם של הצדדים, כפי שהוא משתמע מתוך החוזה, ורק אם החוזה ניתן
4 למספר פירושים יש לפנות אל הנסיבות, לרבות כללי פרשנות, אשר יש בהם לסייע לפירושם" (ר'
5 ע"א 1630/94 צנה נ. עזבון מוזס (לא פורסם, ניתן ביום 15.8.94). יוער כי הלכה זו יושמה להוראותיו
6 של ס' 17 לחוק החברות, תשנ"ט – 1999, הקובע כי "דין התקנון כדין חוזה בין החברה ובין בעלי
7 מניותיה ובינם לבין עצמם".

8
9 ב"כ גרטלר טענה כי לשון התקנון היא ברורה, וכי לכן אין מקום להיעזר – לצורך פרשנותו, בנסיבות
10 חיצוניות. היא הפנתה בהקשר זה לפסה"ד בע"א 5856/06 לוי נ' נורקייט בע"מ (ניתן ביום
11 28.1.2008), וכן לתיקון ס' 25 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (תיקון תשע"א, ס"ח 2273
12 (26/01/11), עמ' 202, התקבל בכנסת ביום 17 בינואר 2011)

13
14 אינני סבורה כי יש לקבל את טענה. אני סבורה כי לא ניתן לקבוע במקרה דנן כי לשון התקנון היא
15 ברורה. הביטוי "הצבעה חשאית" בתקנה 55 בתקנון המצוי, כשהוא נקרא ללא כל רקע שהוא, איננו
16 ברור מאליו, וודאי שלא ניתן לקבוע כי אין כל ספק כי ביטוי זה מתייחס להצבעה בה לכול מניה ניתן
17 קול אחד. נהפוך הוא – הפירוש המילולי המקובל לביטוי "הצבעה חשאית", עולה בקנה אחד עם
18 טענותיו של דן, לפיהן הצבעה חשאית היא הצבעה שאינה גלויה, בה המצביעים אינם חושפים את
19 אופן ההצבעה שלהם.

20
21 לכן, גם לו היו חלות על המקרה דנן הוראות ס' 25 לחוק החוזים לאחר תיקונו (ואינני סבורה כי זה
22 המצב המשפטי), וגם אם פרשנותו של התיקון הזה הוא כפי שטוענת לו ב"כ גרטלר (ואף עניין זה
23 איננו נקי כלל מספיקות) – במקרה דנן יש לפנות לנסיבות החיצוניות לצורך פרשנותו של ההסכם –
24 הוא התקנון.

25
26 נסיבות אלה כוללות בין היתר את אומד הדעת הסובייקטיבי של הצדדים להסכם – קרי אומד דעתם
27 של משה ושל דן במועד בו הם התקינו את תקנון החברה. על אומד הדעת הזה ניתן ללמוד בין היתר
28 מהחלטתם של הצדדים להשמיט את הרישא לתקנה 59 לתקנון המצוי. החלטה זו מעידה – כפי
29 שצוין לעיל, על כוונת הצדדים לסטות מההסדר המצוי לפיו ברירת המחדל בהצבעה בחברה תהיה
30 קול אחד לכול אחד. העובדה כי סטייה זו הביאה לשינוי המשמעות של המונח "הצבעה חשאית"
31 לעומת המובן המקובל של מונח זה על פי דעת המלומדים שהובאה לעיל, איננה משמעותית.

32
33 הצדדים במקרה דנן בחרו כאמור לסטות מההסדר המקובל, ולכן אין זה מפתיע או בעייתי כי הם
34 סטו גם מהמינוח המקובל למונחים בתקנון המצוי. מאחר שיש להתחקות בפרשנות התקנון – כמו
35 בפרשנותו של כל הסכם, אחרי אומד דעתם הספציפי של הצדדים המסוימים להסכם, אין לתת

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

משמעות מכרעת לפרשנות המקובלת של המונחים "הצבעה בהרמת ידיים" ו"הצבעה חשאית", אלא יש להעדיף את כוונתם של הצדדים דן, ביחס לאופן קבלת ההחלטות על ידיהם בחברה שלהם.

אומד דעת הצדדים בהתאם לתצהיר דן

יוער כי מסקנה זו ביחס לאומד הדעת הספציפי של הצדדים בחברה, מקבלת חיזוק משמעותי לאור האמור בתצהירו של דן, שהוגש בתמיכה לתביעת דן. בהקשר זה יש לציין כי תביעת גרטלר נתמכה בתצהירו של מר אילן פלדמן, ולא בתצהיר של משה או של דינה (וזאת – לגרסת גרטלר, בשל גילו מבוגר ומצבו הרפואי של משה, שלא איפשר לו להתמודד עם הלחץ הכרוך במתן תצהיר ובהליכי החקירה הכרוכים בו).

מר פלדמן הוא חתנם של גרטלר, ואין חולק כי הוא לא היה מעורב בחברה בעת הקמתה ובעת ניסוחו של התקנון. ידיעותיו האישיות של מר פלדמן ביחס לנעשה בחברה מתייחסות רק לתקופה מאוחרת הרבה יותר. אין לו ידיעה אישית אם כן ביחס לאומד הדעת של הצדדים במועד הקמת החברה ותיקון התקנון. יתרה מזאת, מר פלדמן אף לא העיד מ"עדות שמועה" מה היתה כוונת הצדדים בעת הקמת החברה ביחס לפרשנות התקנון.

מנגד, המרצת הפתיחה שהגיש דן, נתמכה בתצהיר שלו עצמו. בתצהיר זה דן הצהיר מפורשות כי:

"בעת כתיבת תקנון החברה והקמתה, הכוונה היתה שלכול אחד מבעלי המניות תהייה

זכויות הצבעה שהן ביחס ישר להחזקותיו בחברה. מעולם לא היתה כוונה או הסכמה

שלכול אחד מבעלי המניות בחברה תהיה 'זכות זיעה אחת'. בחירתנו שלא לאמץ את

תקנה 59 כלשונה ולהשמיט את הרישא שלה, מלמדת על אומד דעתנו זה. כבר בעת הקמת

החברה, נתנו דעתנו על הבעייתיות אשר עלולה היתה להיווצר אילו היינו מאמצים תקנה

זו בשלמותה, ועל כן נמחקה תקנה זו במסגרת תקנה 12 לתקנון ההתאגדות ונקבעה תקנה

59 'חדשה'" (ר' ס' 26-24 לתצהירו של דן, ההדגשה שלי, ר. ר.).

מאחר שלא התנהלו חקירות נגדיות, האמור בתצהיר דן לא נסתר. מנגד, לא קיימת כאמור גרסה של

משה או דינה ביחס לשאלה למה התכוונו הצדדים כאשר החליטו לבטל את הרישא של תקנה 59

לתקנון המצוי. לכן, הוכח כי הצדדים התכוונו בעת ביטול הרישא הזו, לכך כי לכול אחד מבעלי

המניות תהיה זכות הצבעה בהתאם להחזקותיו בחברה, כפי שהצהיר דן.

סיכומה של נקודה זו, פרשנות הוראות תקנות 55 ו-59 (כפי שתוקנה בתקנה 12) לתקנון החברה,

בהתאם לכללי הפרשנות החוזיים, מביאה למסקנה לפיה ביטול הרישא הזו נועד כדי להביא לכך

שההצבעה בחברה תהיה באופן שלכול מניה יהיה קול אחד. תקנה 59 המתוקנת קבעה בהקשר זה

רק את אופן ספירת הקולות בהצבעה חשאית (קרי הצבעה שאינה גלויה) – כאשר, כך קבעה התקנה

המתוקנת, גם בהצבעה כזו יהיה לכול מניה קול אחד.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

פרשנות לאור הוראות אחרות בתקנון החברה

גרטלר התייחסו למספר הוראות אחרות בתקנון החברה, שיש בהן, לגישתם, כדי להשליך על פרשנותו הנכונה של תקנון החברה. כך, נטען כי תקנה 57 לתקנון המצוי נמחקה בתקנון הגרעין. תקנה זו קבעה כי:

"במקרה שמספר הקולות בעד וכנגד שווה, בין אם ההצבעה היא בהרמת ידיים ובין אם היא חשאית, תהיה ליו"ר האסיפה שבה הצביעו המשתתפים בהרמת ידיים או בהצבעה חשאית זכות דיעה נוספת או זכות דיעה מכרעת".

גרטלר טענו כי מחיקת תקנה זו מעיד על כך כי בעלי המניות בגרעין היו מעוניינים במשטר שוויוני, משטר בו החלטות מתקבלות פה אחד, ללא עדיפות למי מביניהם. לכן, נמחקה התקנה שנתנה עדיפות ליו"ר האסיפה. פרשנות זו היא אכן פרשנות אפשרית למחיקת התקנה. יחד עם זאת, אין עדות מטעמם של גרטלר כי זה היה הנימוק למחיקת התקנה. מנגד, גם הפרשנות שהוצעה על ידי דן היא פרשנות אפשרית למחיקתה של התקנה – דן טען כי התקנה נמחקה משום שבעלי המניות שהיו מודעים לכך, כי לכול אחד מהם יש מספר קולות כמספר המניות שלו, לא היו סבורים כי קיימת אפשרות של שוויון בהצבעה. לכן לא היה צורך בתקנה, והיה מקום למחוק אותה.

אינני סבורה כי יש לתת עדיפות למשמעות הנטענת על ידי אחד הצדדים ביחס למחיקת התקנה, ולכן אין למחיקה זו השלכה על פרשנותן של תקנות 55 ו-59 בתקנון, ועל שאלת אופן קבלת ההחלטות בחברה.

גרטלר הפנו גם לתקנה 66 לתקנון החברה. תקנה זו מציעה נוסח של כתב מינוי לבא כוח, לצורך הצבעה. לטענת גרטלר, עולה מנוסחו של כתב המינוי, כי אין משמעות לכמות המניות שמחזיק בעל המניות החותם על כתב המינוי. גם זו משמשת על פי הטענה אינדיקציה פרשנית לקבלת עמדתם הפרשנית של גרטלר.

כתב המינוי בהתאם לתקנה 66 לתקנון, איננו מבחין בין מינוי להצבעה חשאית לבין מינוי להצבעה ב"הרמת ידיים".

לשיטתם של גרטלר, התקנון הוא צופה פני העתיד, ועשוי לחול גם לאחר שיהיו בחברה יותר משני בעלי מניות. במצב כזה, מודים גם גרטלר, ישנה משמעות אופרטיבית להוראת תקנה 55 על פיה יכולים 3 בעלי מניות לדרוש כי תתקיים הצבעה "חשאית" (לשיטתם) – הצעה בה ישנו קול לכול מניה). כתב המינוי עשוי לחול אם כן, גם לשיטת גרטלר, גם במקרה של הצבעה במנין קולות. לכן,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 לא ניתן ללמוד מנוסחו מהי הפרשנות הנכונה להוראת תקנות 55 ו-59 ביחס לאופן ספירת הקולות
2 בהצבעה בהרמת ידיים.

3
4 גרטלר הפנו גם להוראת תקנה 4 לתקנון החברה. תקנה זו קבעה כי העברת מניות בחברה טעונה
5 אישור של הדירקטוריון, וזה רשאי לסרב להעברה ללא סיבה. לטענת גרטלר, תקנה זו הקנתה זכות
6 וטו, כדי למנוע מצב בו בחברה יהיו יותר משני בעלי מניות. החברה קמה, כך נטען, מתוך תפיסה של
7 מעין שותפות, בה ההחלטות צריכות להתקבל בהסכמה הדדית, ותקנה 4 נועדה לשמר זאת.

8
9 ב"כ דן טען ביחס לתקנה 4, כי תקנה זו מורה כי הדירקטוריון צריך להחליט לסרב להעברת מניות,
10 וכי אם אין החלטה מפורשת של הדירקטוריון המסרבת את רישום ההעברה, ואם המנהלים חלוקים
11 בדיעותיהם בהקשר זה, העברת המניות תאושר ותירשם. אולם, טענתו של דן מתייחסת לתקנון
12 חברה בו אומצה תקנה 19 לתקנון המצוי לפיה **"המנהלים רשאים לסרב לרשום כל העברת מניות,
13 לפי שיקול דעתם, ללא צורך במתן נימוקים לסירובם"** (ר' מאמרו של המלומד ג' פרוקצ'יה, "כוח
14 המנהלים לסרב לרשום העברת מניות בחברה", הפרקליט כ"ד (תשכ"ח-1968) 268).

15
16 בתקנון החברה דנו, לעומת זאת, הניסוח הוא שונה, ולא אומץ הנוסח של התקנון המצוי. תקנה 4
17 לתקנון החברה קבעה כי במקום תקנה 19 תבוא התקנה הבאה:
18 **"כל העברת מניות לא תהיה בעלת תוקף אלא אם אושרה על ידי החלטת המנהלים – אשר
19 יהיו רשאים לסרב מתן אישורם מבלי לתת כל סיבה לכך..."**

20
21 אין מדובר, אם כן, בתקנה הקובעת כי העברת מניות לא תאושר אם המנהלים יסרבו, אלא בתקנה
22 הקובעת דרישה לאישור פוזיטיבי של המנהלים להעברת המניות. התקנה נותנת אם כן למנהלי
23 החברה כוח משותף למנוע העברה של מניות החברה, שיכולה להיות מאושרת רק בהסכמה של שני
24 המנהלים.

25
26 יחד עם זאת, אין בעובדה זו כשלעצמה כדי להביא למסקנה הפרשנית לה טוענים גרטלר. העובדה כי
27 בעלי המניות בקשו לאפשר למנהלים למנוע – מבלי לתת כל סיבה לכך, עשויה לנבוע ממספר
28 נימוקים. כך, מניעת העברה כזו של המניות, קשורה לרצון לשמור על החברה כחברה משפחתית,
29 לרצון לוודא כי המניות לא יעברו לזרים וכד'. אין בעובדה זו כשלעצמה כדי להשליך על אופן קבלת
30 ההחלטות בחברה – כפי שהוא עולה כאמור בתקנות 55 ו-59 לתקנון החברה.

31
32 כפי שצוין לעיל, גרטלר אינם חולקים על כך כי אם, לאחר 120, יירשו יורשיהם של בעלי המניות
33 המקוריים את מניותיהם, ויהיו בחברה יותר מ-2 בעלי מניות, תהיה משמעות אופרטיבית להוראת
34 תקנה 55 לתקנון המצוי. דן טען בהקשר זה כי פרשנותם זו של גרטלר מובילה לתוצאה אבסורדית,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 לפיה הדרך היחידה בה יוכל דן לממש את שליטתו בחברה, היא על ידי כך שילך לעולמו. מנגד, כך
2 טען דן, אם משה ילך לעולמו לפניו, התוצאה עלולה להיות – לפי פרשנותם של גרטלר, שדן יאבד את
3 השליטה בחברה, שכן יורשיו של משה יהיו רבים יותר ממנו, והם יוכלו לגבור עליו בהצבעות
4 האסיפה הכללית.

5
6 יוער במאמר מוסגר בהקשר זה, כי לעניין זה יש להביא בחשבון את הוראת תקנה 21 לתקנון
7 החברה, לפיה במקרה של קבלת מניה כתוצאה מפטירה, רשאים המנהלים לסרב לרשום את הזכות.
8 יחד עם זאת, לפי הפרשנות שהובאה לעיל, אם אין קונצנזוס של המנהלים בהקשר זה, ההעברה
9 תירשם. עולה מכאן אם כן, כי פטירה אפשרית של אחד מבעלי המניות אכן עלולה לשנות את מאזן
10 הכוחות בחברה לפי גישתם הפרשנית של גרטלר.

11
12 לכן, פרשנותם של גרטלר אכן עלולה להביא לתוצאה הבלתי סבירה כפי שנטענה על ידי דן, ואף ענין
13 זה יש בו כדי לחזק במידה מסוימת את טענותיו הפרשניות של דן ביחס לפרשנות התקנון.

14
15 יוער כי דן הפנה להוראת תקנה 8 בתקנון החברה. תקנה זו קובעת כי:

16 **"אין לפתוח בשום משא ומתן באסיפה הכללית אלא אם כן יהיה נוכח מניין חוקי בשעה**
17 **שהאסיפה ניגשת לכך. מניין חוקי יהיה בשעה שיהיו נוכחים בעצמם או על ידי בא כוחם**
18 **המחזיקים ב-51% (חמישים ואחד למאה) לפחות, מספר המניות".**

19
20 דן טען כי הוראת תקנה זו, ששונתה על ידי בעלי המניות בחברה לעומת הוראת התקנון המצוי (בה
21 נדרשה נוכחות של 3 חברים או חברים שלהם 25% מהמניות), מחזקת אף היא את מסקנתו
22 הפרשנית. מנגד טענו גרטלר כי תקנה זו צופה פני העתיד, והיא צופה אפשרות בה יהיו בחברה יותר
23 בעלי מניות.

24
25 אני סבורה כי יש בתקנה 8 כדי לחזק את עמדת דן, משום שעולה ממנה כי הצדדים ייחסו חשיבות
26 לחלק היחסי שלהם במניות החברה, ביחס להצבעה באסיפה הכללית, והסכימו על מתן עדיפות
27 בהקשר זה לדן, בעל 70% מהמניות, שיכול היה לקיים דיון באסיפה הכללית ללא נוכחותו של משה
28 – בעוד שמושה לא יכול היה לעשות כן ללא נוכחות דן.

הערבות לבנקים

31 גרטלר טענו כי עמדתם הפרשנית ביחס לפרשנות התקנון, מקבלת חיזוק נוכח העובדה כי ממועד
32 הקמת החברה, היו שני בעלי המניות שלה ערבים לאשראי הבנקאי שניתן לחברה, באופן שווה.
33 גרטלר טענו כי ענין זה מהווה אינדיקציה לכך שהצדדים ראו את עצמם כשווי ערך לצורך קבלת
34 החלטות בחברה. עוד נטען כי משה לא היה מסכים לחתימה על ערבות כזו, אילו הוא היה סבור כי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 לִדְן יֵשׁ עֲדִיפוֹת עַל פְּנֵי בְּכוּחַ הַהִכְרְעָה בַּחֲבֵרָה, בִּיחַס לְהִיקָף הָאִשְׂרָאִי וְהַתְּחַיִּיבוּיֹת שֶׁהַחֲבֵרָה תִּקְבַּל
2 עַל עֲצָמָה. מִשֶּׁה לֹא הָיָה נִכּוֹן – כַּךְ נִטְעַן – בְּמִקְרָה כֹּזֵה לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ אֶת הַסִּיכּוֹן שִׁוִּטְלוֹ עֲלָיו
3 אַחֲרֵי וְנִטַּל כֶּסֶף.

4
5 מִנְגֵד, טֵעַן דָּן כִּי הָעֲרֵבוֹת הָאִשִּׁית שֶׁנִּתְּנָה עַל יְדֵי בְּעָלֵי הַמְּנִיּוֹת בַּחֲלָקִים שְׂוִיִּים, נִבְעָה מִדְּרִישָׁתָם שֶׁל
6 הַבְּנֵקִים. בְּפֹעֵל, כַּךְ נִטְעַן, לֹא הָיָה שְׂוִיוֹן בְּאִמְצָעִים הַכְּלָלִיִּים בֵּין מִשֶּׁה לְבֵין דָּן, כֹּאשֶׁר אִמְצָעֵי
7 הַכֶּסֶפִּים שֶׁל מִשֶּׁה הָיוּ מֵאֵז וּמִתְמִיד פְּחוּתִים מֵאֵלָה שֶׁל דָּן. לְכֵן, מִבְּחִינָה אֹפֶרְטִיבִית הַסִּיכּוֹן אֲלֵיו
8 הָיָה חֲשׂוֹף כָּל אֶחָד מֵהַצְדָּדִים לוֹ הָיוּ הַבְּנֵקִים מַחֲלִיטִים לְהַעֲמִיד אֶת חֻבּוֹת הַחֲבֵרָה לְפִירְעוֹן וְלַעֲשׂוֹת
9 שִׁימוֹשׁ בְּעֲרָבוּיֹת, לֹא הָיָה סִיכּוֹן שְׂוִוָה.

10
11 אֲנִי סָבוּרָה כִּי הַחֲתִימָה עַל עֲרָבוּיֹת בַּחֲלָקִים שְׂוִיִּים הִיא אֲכֵן אֵינְדִיקָצִיָה לְפִרְשָׁנוֹת לֵה טֹעֲנִים גְּרִטְלָר,
12 וּמַעֲיָדָה עַל הַנְּחָה שֶׁל שְׂוִיוֹן בֵּין הַצְדָּדִים. יַחַד עִם זֹאת, אֵין בְּאֵינְדִיקָצִיָה זוֹ כַּדִּי לְשַׁנּוֹת אֶת הַמִּסְקָנָה
13 הַפְּרָשִׁית בִּיחַס לְאוֹפֵן הַהֲצָבָה בַּחֲבֵרָה, לְאוֹר כָּל הָאִמּוֹר לְעִיל וְלַהֲלֵן. בַּהֲקָשֶׁר זֶה יֵשׁ לְצִיֵּן כִּי מַחּוּמֵר
14 הָרְאִיּוֹת עוֹלָה כִּי בְּמַהֲלֵךְ עֶשְׂרוֹת שָׁנִים הַתְּנַהֲלוֹ הַצְדָּדִים בַּחֲבֵרָה בַּהֲסַכְמָה, תּוֹךְ אִמּוֹן בִּינִיָּהם וְלֵלָא
15 מַחֲלוּקוֹת. כְּפִי שִׁיזִיּוֹן לְהֵלֵן, מִשֶּׁה וְדָן אֵף שִׁימָשׁוּ בְּמַהֲלֵךְ כָּל הַשָּׁנִים דִּירְקָטוֹרִים שֶׁל הַחֲבֵרָה. לְכֵן,
16 טֵעַנְתוּ שֶׁל מִשֶּׁה לְפִיָּה הוּא לֹא הָיָה מִסְכִּים לְעֵרֹב לְהַתְּחַיִּיבוּיֹת הַחֲבֵרָה לוֹ הָיָה סָבוּר כִּי לְדָן יֵשׁ 70%
17 מִזְכוּיֹת הַהֲצָבָה בֵּה – אֵינָה מִסְקָנָה הַכְּרָחִית. בַּהֲחֻלֵּט יִתְכַּן כִּי מִשֶּׁה נִעְנָה לְדְרִישׁוֹת הַבְּנֵקִים וְהַסְכִּים
18 לְעֵרֹב לְחֻבּוֹת הַחֲבֵרָה, לְאוֹר יִדְעֵתוֹ בִּיחַס לְאוֹפֵן הַהֲתְנַהֲלוֹת הַמְּשׁוֹתֵף שֶׁל הַצְדָּדִים בַּחֲבֵרָה, וְחֲרָף
19 הָעוֹבְדָה כִּי הָיָה מוֹדַע לְכַךְ שֶׁמִּבְּחִינָה פּוֹרְמָאֲלִית דָּן הוּא בְּעַל הַשְּׁלִיטָה בַּחֲבֵרָה.

הרכב הדירקטוריון של החברה

20
21 גְּרִטְלָר הוֹסִיפוֹ וְטֵעַנו כִּי גַם הֵרָכַב הַדִּירְקָטוֹרִיוֹן שֶׁל הַחֲבֵרָה הוּא אֵינְדִיקָצִיָה פְּרָשִׁית הַתּוֹמַכָּת
22 בְּעַמְדָתָם. זֹאת מִשׁוֹם שֶׁלְאוֹרֵךְ כָּל הַשָּׁנִים – עַד שָׁנַת 2003, הָיוּ מִשֶּׁה וְדָן שְׁנֵי הַדִּירְקָטוֹרִים הַיְחִידִים
23 בַּחֲבֵרָה, וְהֵם קִבְּלוּ הַחֲלָטוֹת פֶּה אַחַד. גְּרִטְלָר טֵעַנו כִּי לוֹ הָיָה דָּן סָבוּר כִּי הוּא יִכּוֹל לְמַנּוֹת אֶת בְּנוֹ
24 לְדִירְקָטוֹרִיוֹן, חֲזָקָה עֲלָיו כִּי הוּא הָיָה עוֹשֶׂה זֹאת לְפָנָי שָׁנַת 2003. לְגִישָׁתָם שֶׁל גְּרִטְלָר, הַתְּנַהֲלוֹתוֹ שֶׁל
25 דָּן בְּנִיצוֹל הַהֲזַדְמָנוּיֹת שֶׁל הַחֲבֵרָה, מַעֲיָדָה עֲלָיו כִּי חֲזָקָה עֲלָיו שִׁיעֶשֶׂה שִׁימוֹשׁ בְּכוּחַ הַהִכְרְעָה הָעַדִּיף
26 שִׁישׁ בִּידָיו.

27
28
29 אֵינְנִי מְקַבֵּלָת אֶת הַטֵּעֵנָה. אֲכֵן, דִּירְקָטוֹרִיוֹן הַחֲבֵרָה כָּלֵל בְּמִשְׁךְ שָׁנִים רַבּוֹת שְׁנֵי דִירְקָטוֹרִים – מִשֶּׁה
30 וְדָן. הֵם הַתְּנַהֲלוּ בְּמִשְׁךְ הַשָּׁנִים הֵלְלוּ תּוֹךְ שִׁתּוֹף פְּעוֹלָה וְהַסְכְּמָה בִּינִיָּהם. מֵהַתְּנַהֲלוֹתָם שֶׁל הַצְדָּדִים
31 הֵן לְפָנָי שֶׁהַתְּגַלְעוּ בִּינִיָּהם חִילוּקֵי הַדְּיָעוֹת וְהֵן לְאַחַר מִכּוֹן, עוֹלָה כִּי הֵם הִשְׁכִּילוּ לְנַהֵל אֶת הַחֲבֵרָה יַחַד,
32 תּוֹךְ שִׁתּוֹף פְּעוֹלָה הַדְּדִי. יַחַד עִם זֹאת, אֵין בְּכַךְ כַּדִּי לְשַׁלּוֹל אֶת הָעוֹבְדָה כִּי לְדָן הָיְתָה זְכוּת הַצָּבָה
33 עֲדִיפָה בְּאִסְיָפָה הַכְּלָלִית שֶׁל הַחֲבֵרָה.

34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 אולם, יש לציין כי דן טען שהוא היה המנהל היחיד של החברה. בנוסף, מפרוטוקולי החברה (שצורפו
2 כנספח ו' להמרצת הפתיחה שהוגשה על ידי גרטלר) עולה, כי זכויות החתימה בחברה לא היו שוות –
3 לדן היתה זכות לחתום לבדו בשם החברה, בעוד שלחתימת משה נדרשה חתימה נוספת (מלכתחילה
4 חתמיתו של מר יצחק שמש, כעולה מפרוטוקול מיום 6.11.80, ולאחר מכן – יחד עם חתימתו של דן
5 – פרוטוקול 14.6.81).

6
7 לכן, בהתייחס לזכויות החתימה, המסקנה העולה היא כי בין הצדדים לא היה שוויון מלא, וככול
8 שנושא השוויון בניהול מהווה אינדיקציה פרשנית לזכויות ההצבעה באסיפה הכללית, לא ניתן אם
9 כן לקבוע כי בין הצדדים היה שוויון מלא כפי שטוענים גרטלר.

10
11 עוד יש להעיר בהקשר זה כי טענתם של גרטלר לפיה התנהלותו של דן מעידה עליו כעל מי שאינו
12 מהסס מלנצל את כוח ההכרעה העדיף שיש בידיו, אם הוא סבור כי אכן יש לו כוח כזה, נסתרת
13 לאור העובדה שאינה שנויה במחלוקת כי בשנת 1969 פנה משה לדן ובקש ממנו להגדיל את שיעור
14 אחזקותיו בחברה, ודן נעתר לבקשה – באופן שמשה קבל 30% מהזכויות בחברה במקום 20% שהיו
15 בידיו קודם לכן.

16
17 עוד יש לציין בשולי הדברים כי עמדתו של דן עולה בקנה אחד עם ההיגיון העסקי, לפיו מי שהוא
18 בעלים של 70% מהמניות בחברה, מעוניין ככלל, ובהעדר הוכחה אחרת, לשמר בידיו גם כוח הצבעה
19 שעולה בקנה אחד עם בעלותו במניות. גם ענין זה – כשהוא מצטרף לכול יתר הטענות – יש בו כדי
20 לחזק את עמדתו של דן לגבי פרשנות התקנון.

21
22 יצוין, כי דן טען עוד, שעמדתם הפרשנית של גרטלר מונעת עבירות של המניות. לכן, לטענתו, יש
23 להחיל את הכלל שנקבע בהלכה הפסוקה לפיו במקרה של ספק פרשני, יש לפרש הגבלה על עבירות
24 מניות בצורה מצומצמת.

25
26 יש לציין בהקשר זה כי עמדת גרטלר מתייחסת בעיקרה לא להעברה של כל המניות, אלא לפיצול של
27 הבעלות בהם, וזהו מקרה שונה מאשר מניעה של העברת כל המניות. בנוסף יש לציין כי ההלכה
28 הפסוקה הכירה באפשרות להגביל העברה של מניות בחברה שהיא מעין שותפות.

29
30 סוף דבר – לאור כל האמור לעיל, אני מקבלת את עמדתו של מר דן כהן ביחס לפרשנות תקנון
31 החברה, וקובעת כי כבעל 70% מהמניות, מר דן כהן הוא בעל 70% מזכויות ההצבעה בחברה.

32
33 באשר להוצאות – אני סבורה כי יש להתחשב בהקשר זה בכך שלאחר הגשת תביעת דן, בה הוא עתר
34 כי בית המשפט יקבע כי הפרשנות הנכונה של התקנון היא כגרסתו, פעל דן באסיפה הכללית של

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ה"פ 962-12-10 כהן נ' גרטלר ואח'

1 החברה מיום 4.1.11, באופן העולה בקנה אחד עם הפרשנות שנטענה על ידיו, בלא להמתין להכרעתו
2 של בית המשפט בהקשר זה. שאלת פרשנות הוראות תקנון החברה היו שנויות במחלוקת בין
3 הצדדים, לאור הספק הפרשני שנדון בהרחבה בפסק דין זה לעיל. בשל הספק הזה, פנה דן לבית
4 המשפט בתביעת דן. מוטב היה לכן לדעתי לו היה דן ממתין להכרעתו של בית המשפט בתביעתו,
5 ומשהוא לא עשה כן, נאלצו גרטלר לפנות לבית המשפט בתביעת גרטלר, ובבקשה שהוגשה על ידיהם
6 לצו המניעה הזמני. לעניין זה צריכה להיות משמעות בפסיקת ההוצאות.

7
8 לאור האמור, אני מחייבת את ה"ה גרטלר בהוצאותיו של מר דן כהן בסכום כולל של 12,000 ₪.

9
10
11 ניתן היום, י"ג אדר א תשע"א, 17 פברואר 2011, בהעדר הצדדים.

